

Razmislek o kakovostnem načrtovanju pouka

Mateja Todorovski
GenijUM s.p.

Povzetek: Članek je namenjen učiteljem, ki tako kot številni strokovnjaki iščejo odgovore na vprašanja, povezana z načrtovanjem pouka tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Odstira obvezne elemente letne priprave in se osredinja na vprašanje, kako jih povezati, da bi letna priprava učitelju pomenila »izvedbeno varianto učnega načrta kot šolskega dokumenta« (Kubale, 2009, str. 35). Strokovni razmislek teče v smeri, kje je smiselno začeti in zakaj, na kaj je treba biti pozoren v okviru posameznih elementov in kako so ti povezani med seboj. Navedeno podpirajo konkretni primeri na učnem sklopu, ki so nastajali na podlagi dolgoletne prakse poučevanja tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju (VIO) ter bili preizkušeni z učiteljicami, ki so uvajale angleščino v drugi razred.

Ključne besede: letna priprava, elementi letne priprave, sprotno načrtovanje pouka tujega jezika. **Thoughts on Quality Lesson Planning.** The article is intended for teachers who are, just as many other experts, searching for answers to questions regarding the planning of foreign language lessons in the first educational triad. It reveals the necessary elements of the yearly lesson plan and focuses on how to connect them so that the yearly lesson plan would present for the teacher an »implementation version of the curriculum as a school document« (Kubale, 2009, p. 35). These expert thoughts dwell on where it would be sensible to start and why; what we have to pay attention to within the scope of individual elements; and how these elements are interconnected. All of the above is substantiated with concrete examples from one learning unit, which have been created through and based on many years of practice in teaching foreign language in the first triennium, and which have been tested by teachers when introducing English language into the 2nd grade. **Key words:** yearly lesson plan, elements of yearly lesson plan, regular planning of foreign language lessons.

Uvod

Razprave o metodah poučevanja tujih jezikov so v devetdesetih letih prejšnjega stoletja vodile do spoznanja, da je treba raziskati možnosti inovativnih učnih metod (Eurydice, 2006). Kot ena izmed možnosti se je pokazal »integrirani pristop tako k poučevanju kot učenju, ki zahteva, da učitelji razmišljajo in so pozorni ne le na to, kako se naj poučuje tuji jezik, ampak tudi na proces učenja v celoti« (Eurydice, 2006, str. 8).

Z učnim načrtom *Tuji jezik v 2. in 3. razredu* (2013), se je Slovenija pridružila državam, ki učenje tujih jezikov sistematično in kontinuirano uvrščajo v najzgodnejše obdobje šolanja, ter tistim, ki imajo v uvodu omenjeno podprto z dokumentom. Učni načrt namreč podpira »sodoben in aktualen

didaktični koncept« in sicer »osredinjanje na nejezikovne vsebine, vzporedno pa premišljeno jezikovno delo« (UN, str. 5). Glede na dosedanjo prakso omenjeni koncept za učitelje tujih jezikov pomeni velik izziv, saj »rahlja ustaljene vzorce in načine mišljenja, vnaša paradigmatične spremembe v filozofijo vzgoje in izobraževanja« (Jazbec, Lipavac Oštir, 2009, str. 187). V nadaljevanju bomo predstavili nekaj izhodišč v podporo kakovostnemu načrtovanju pouka. Zavedamo se, da je »pripravljanje učitelja na novo šolsko leto kompleksna dejavnost« (Kubale, 2009, str. 35), kar potrjujejo nastali primeri. Grafična podoba je ena od možnih rešitev, bistven pa je proces oziroma razmislek ob izpostavljenih primerih.

Operativni cilji

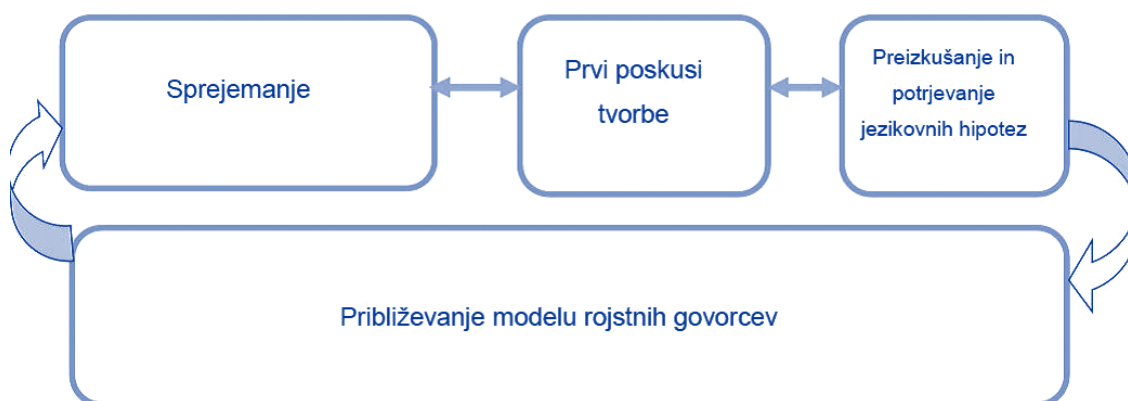
Učni načrt zajema štiri področja ciljev, in sicer poslušanje in slušno razumevanje (deset ciljev), govorjenje (sedem ciljev), branje in bralno razumevanje (trije cilji) ter pisno sporočanje (trije cilji). Obseg zapisanih ciljev za posamezno področje pomeni odmik od dosedanje prakse, ko je veljalo, da se vse štiri sporazumevalne zmožnosti razvijajo istočasno in enakovredno (Eurydice, 2012, str. 128). S pomikom obveznega učenja tujega jezika navzdol je največji poudarek na razvijanju poslušanja in slušnega razumevanja. Sledi področje govora. Drugi dve področji sistematično razvijamo proti koncu tretjega razreda in sicer na ravni predpismenjevalnih in opismenjevalnih spretnosti. Pomembna značilnost učnega načrta je odprtost ciljev. V učnih načrtih so cilji »hierarhično razporejeni po pomembnosti in obveznosti« (Ivanuš Grmek, 2009, str. 17), česar v učnem načrtu za tuji jezik ni opaziti, če ciljev ne beremo v smislu odprtosti. Pomeni, da jih ne beremo le dobesedno, temveč je treba posamezne cilje razgraditi, in sicer na raven sprejemanja, raven preizkušanja in raven uporabe jezika. Usvajanje jezika je uspešno le, če vključuje te ravni, ki so v učnem načrtu ponostavljeno prikazane s spodnjo shemo. Razmišljanje o odprtosti pa moramo obdržati tudi pri načrtovanju posameznih ravni. Vzporedno z jezikovno dimenzijo je treba razmišljati o oblikah dejavnosti, ki učence aktivno vključijo v proces izgradnje znanja oziroma razvoja sporazumevalne zmožnosti in upoštevajo njihov kognitivni razvoj

(Coyle, Hood, Marsh, 2010). To pomeni, da vključimo strategije, sheme in koncepte ter faktografsko znanje, ki ga učenci že imajo oziroma jih sistematično podpiramo pri razvoju le-teh.

Na ravni sprejemanja torej še vedno govorimo o slušnem in pisnem sprejemanju, upoštevamo pa, da imajo učenci oboje že razvito v prvem jeziku. V drugem jeziku morajo torej izpeljati sheme in koncepte iz prvega, jih strukturirati in shraniti kot znanje (Jazbec, Lipavic Oštir, 2009). Ker na tej stopnji razumevanje poteka pred tvorbo, je treba učencem omogočiti dovolj časa za tvorbo misli (Pižorn, 2014), kar je razlog, da je ravno raven preizkušanja jezika najpomembnejša. Omogočamo jo z obravnavo raznolikih vsebin ter z didaktičnimi pristopi in dejavnostmi, izhajajoč iz problema, kognitivnega izziva, kreativnega mišljenja, ki za rešitev zahtevajo uporabo različnih zmožnosti. Učenci preizkušajo jezik, »nastavljen« na ravni sprejemanja, pri čemer uporabljajo že usvojene učne strategije in znanje ter dodajo nove. Razvoj razumevanja (receptivna zmožnost), dejavnega sodelovanja (interaktivna zmožnost) in govora ter pisanja (tvorbna zmožnost), moramo razumeti kot celoto in ne kot posamezne operativne cilje (Balek, S. idr., 2010).

Odprtost ciljev

Cilj »razumejo pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami« je v učnem načrtu zapisan kot zadnja, končna raven, tj. raven uporabe jezika. Da pride do nje, je treba načrtovati postopnost skozi raven sprejemanja ter raven preizkušanja. V tem primeru se cilj glasi »spre-

Prikaz 1: Shematični prikaz koncepta učenja in poučevanja tujih jezikov v drugem in tretjem razredu
Vir: Učni načrt Tuji jezik v 2. in 3. razredu, 2013, str. 5.

jemajo oziroma preizkušajo pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami«. Ta vidik odprtosti ciljev omogoča učitelju, da ravni smiselno in avtonomno načrtuje v letni pripravi tako znotraj posameznega tematskega sklopa kot na letni ravni, tj. med tematskimi sklopi. Drugi vidik odprtosti ciljev je posledica tega, da so v učnem načrtu za doseganje ciljev »predlagane vsebine iz učnih načrtov drugih predmetov« (UN, str. 9). Izbira vsebin oziroma tem je prepuščena avtonomiji učitelja. Zapisani cilji to omogočajo zato, ker ne vključujejo vsebin, kar je sicer ena od značilnosti operativnih ciljev (Ivanuš Grmek, 2009).

Tako oblikovan dokument omogoča prostor za »kreativno in inovativno pedagoško delo« (UN, 2013, str. 5) ter udejanjanje »sodobnega, odprtega didaktičnega koncepta« (UN, 2013, str. 13). Prav zato, da učitelj to lahko doseže, je v letni pripravi smiselno pri načrtovanju ciljev upoštevati že omenjene ravni usvajanja jezika, kar pomeni tudi to, da le dobesedno prepisovanje ciljev iz učnega načrta nima smisla. Razmišljanju pritrjuje Strmčnik, ki za cilje pravi: »... potrebno jih je graditi, primerno izbrati, razvrstiti, prilagoditi in stopnjevati« (Strmčnik, 2001, str. 256). Glej prilogo 1.

Iz primera je razvidno, da se je v letni pripravi smiselno izogniti konkretizaciji ciljev z vsebinami, da ne bi prišlo do tega, da proces namesto ciljev vodijo vsebine. Osrediniti se je treba na že omenjeno dejstvo, da morajo učenci zato, da bi razumeli in pravilno uporabili jezik, najprej imeti priložnost seznanjanja z jezikom oziroma spoznavanja z njim ter kasneje preizkušanja jezika v različnih kontekstih. Predvsem zadnje je izjemnega pomena, saj se (pre)večkrat zgodi, da od učencev po predstavitvi (sprejemanju) že pričakujemo uporabo, faza preizkušanja pa je (pre)kratka ali celo izpuščena. Da je ravno ta faza ključnega pomena pri učenju, podpirajo številna dognanja o delovanju možganov. Informacije se namreč v dolgoročni spomin shranijo šele, ko so ustrezno dekodirane oziroma povezane (Winston, 2010). Zato ni pomembno le postopno izgrajevanje, temveč tudi količina vnosa oziroma dolžina posamezne faze, ki jo najbolj opozarja skica 1.

Potrebno je veliko bogatega vnosa, torej naj bo učni proces bogat, kar dosežemo z vključevanjem raznolikih pristopov, ki jih omogoča pristop, izhajajoč iz nejezikovnih vsebin, ki jih povežemo

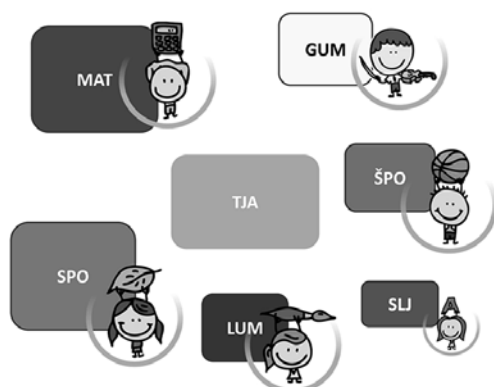
Skica 1

Vir: Todorovski, 2015.

v smiselne teme, s spodbujanjem in sprožanjem različnih miselnih procesov ter specifik, ki izhajajo iz vsebin predmetov, da lahko učenci spoznavajo, sprejemajo in usvajajo jezik. Sledi najpomembnejša faza, v kateri je pomembna skrb načrtovanje obilo raznolikih okoliščin in dejavnosti, ob katerih imajo učenci priložnost preizkušati in razvijati slišano. Šele nato lahko pričakujemo uporabo, ob čemer je treba dosledno upoštevati, da v uporabo spadata tako govorni (zmožnost govornega sporočanja in sporazumevanja) kot neverbalni odziv (zmožnost slušnega razumevanja). Gre torej le za različna področja znanja, ob čemer ponovno poudarjamo, da številna literatura opozarja, da je v tem obdobju praviloma vnos (input) veliko bogatejši kot iznos (output).

Vsebine

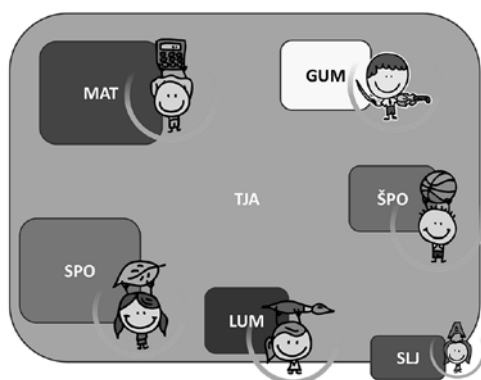
Vsebine so zagotovo element letnega načrtovanja, ki od učiteljev zahteva največjo spremembo v mišljenju in pristopu k načrtovanju. Dostlej so bili učitelji vajeni pristopa, ki pravi: »Teme so dober temelj za navezovanje pouka angleščine na druge šolske predmete in tudi za medpredmetne povezave.« (UN angleščina, 2011, str. 20) To pomeni, da je tuji jezik predmet s samostojnimi vsebinami in cilji, kar učitelje pogosto zavede, da so središče načrtovanja ravno vsebine, ki jih občasno navezujejo oziroma medpredmetno povezujejo. Predmet ima svojo predmetno specifiko in pristope k poučevanju, značilne za učenje tujih jezikov. Če bi zapisano ponazorili grafično, razmislak pri načrtovanju poteka takole:

Slika 1

Vir: Majer, T. (2015), *English with Lili and Bine 2*. Priročnik za učitelja. Ljubljana: Založba Rokus Klett.

Učni načrt za 2. in 3. razred v poglavju Vsebine pravi: »V preglednicah so predstavljene predlagane vsebine iz učnih načrtov drugih predmetov v drugem in tretjem razredu, ki so primerne za izvajanje pouka prvega tujega jezika.« To pomeni, da so učitelji sicer avtonomni pri izboru, obvezani pa so izbirati med vsebinami iz učnih načrtov drugih predmetov. Zavedamo se, da je lahko to za nekatere učitelje trd oreh, zato so zapisane vsebine predlagali učitelji člani delovne skupine za učni načrt, ki menijo, da so te vsebine najlažje izvedljive v praksi. Namenjene so učiteljem, ki jim učni načrti v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju še niso blizu oz. imajo pomanjkljivo poznavanje strategij in pristopov k učenju in poučevanju predmetov, iz katerih jemljejo vsebine. Prevedeno v grafično obliko se sprememba razmisleka pri načrtovanju vidi takole:

Slika 2

Vir: Majer, T. (2015), *English with Lili and Bine 2*. Priročnik za učitelja. Ljubljana: Založba Rokus Klett.

Ne gre torej več le za navezovanje na druge šolske predmete, temveč vsebine drugih predmetov

postanejo vsebine tujega jezika. Brati jih je treba skupaj z naborom predmetnih ciljev, ki so zapisani v poglavju Medpredmetne povezave, kar spremeni pristop k poučevanju in načrtovanju. Poleg svoje stroke mora učitelj obvladati še specialno didaktiko predmetov, iz katerih jemlje vsebine, ter to preko strategij in značilnih didaktičnih pristopov vplesti v poučevanje, pri čemer ne sme pozabiti, da izhodišče načrtovanja ostajajo cilji in ne vsebine. Zato je smiselno, da učitelj razmisli o svojih močnih ne le predmetnih področjih, temveč tudi didaktičnih pristopih, in pri načrtovanju najprej izhaja iz teh. Prva odločitev pri izboru vsebin torej je, ali bo učitelj tematsko povezal vsebine enega ali več predmetov. V vsakem primeru je treba pregledati vsebine predmetov in se odločiti, katere ponujajo najprimernejše strategije za doseganje zastavljenih ciljev tujega jezika. Učni načrt je lahko pri tem učitelju v veliko pomoč, saj so v njem zbrane vsebine, ki so se v preteklosti najpogosteje obravnavale v tujem jeziku, hkrati pa učitelju dopušča, da poseže neposredno po učnih načrtih drugih predmetov in avtonomno izbere vsebine. V praksi sta se pri izboru vsebin najpogosteje pojavljali dve vprašanji – katere vsebine izbrati in ali naj se obravnava vsebin časovno ujema z obravnavo učiteljice razrednega pouka. V resnici nobeno od vprašanj ni najpomembnejše. Če se učitelj pretirano ukvarja s tem, katere vsebine izbrati, pomeni, da načrtovanje vodijo vsebine, in je osredinjen le na iskanje med seboj smiselno povezanih vsebin. S tem se izgubi vidik tega, da so vsebine v prvi vrsti sredstvo za doseganje ciljev tujega jezika. Pomembnejše vprašanje torej je, katere vsebine omogočajo organizirati učne dejavnosti in izkušnje v učnem procesu tako, da pomagajo pri doseganju zastavljenih ciljev. Premik od vprašanja, katere vsebine izbrati, kaj mi omogoča posamezna vsebina in kako jo najbolje uporabiti za doseganje ciljev, vodi do dveh spoznanj. Na letni ravni se ni treba obremenjevati, da so znotraj posameznega sklopa vsebine predmetov tematsko povezane. Poskrbeti je treba le, da so poimenovanja tematskih sklopov tako široka, da dopuščajo raznolik izbor vsebin (npr. razlika med vsebinama V razredu ali Dnevi v šoli). Prav tako na letni ravni pri izboru vsebin še ni treba razmišljati o konkretizaciji in podrobnostih izvedbe (npr. vrstni red izvajanja), saj je letna priprava sicer »konkretnejša od učnega načrta«, a hkrati

le »osnova za pripravo učnih tem in učnih enot« (Kubale, 2009, str. 35).

Tak pristop na letni ravni omogoča fleksibilnost pri obravnavanju načrtovanih vsebin glede na to, kakšen pristop in strategije omogoča posamezna vsebina, kako podpira doseganje ciljev in kakšno podporo daje pri možnosti postopne gradnje sporazumevalne zmožnosti.

Kar se tiče časovnega ujemanja obravnavanih vsebin z obravnavo pri drugih predmetih, je najpomembnejše, da učitelja timsko sodelujeta – pa ne zaradi časovnega usklajevanja v smislu istočasne obravnave, temveč zato, da raziščeta skupne dimenzije vsebin/tem, ki omogočajo razvoj konceptov, jezika in veščin (Kelly, 2015). Tako bo učitelju tujega jezika izhodišče za načrtovanje informacija, ali je bila vsebina že obravnavana v okviru drugih predmetov ali ne, seznanitev s specifikami posameznega predmeta ter pristopi. Sprotno načrtovanje je namreč odvisno tudi od predznanja učencev, močnih in šibkih področij znanja, spretnosti, interesov in napredka učencev, ki so rezultat učiteljevega spremljanja procesov in rezultatov učenja. Primer (priloga 1) prikazuje načrtovanje učnega sklopa, v katerem so zajete vsebine in cilji različnih predmetov.

Povezava ciljev in vsebin

Vlogo vsebin pri operacionalizaciji ciljev tujega jezika smo že omenili, a ne gre zanemariti dejstva, da so samo vsebine šibko izhodišče za konkretizacijo, saj praviloma ne vključujejo opisov učenčeve dejavnosti, kar je značilno za operative cilje (Ivanuš Grmek, 2009). Prav zato je na ravni letne priprave izbranim vsebinam smiselno dodati cilje izbranega predmeta, na podlagi katerih se v sprotih pripravah na pouk operacionalizirajo cilji tujega jezika, kot je prikazano v primerih, ki so nastali na strokovnih srečanjih z učitelji, ki so

uvajali tuji jezik v drugi razred osnovne šole, in jih je vodila avtorica prispevka. Glej prilogo 2.

Predstavljeni primer sicer ne prikazuje izvedbe celotnega sklopa, nazorno pa prikaže, kako je treba konkretizirati cilje z izbrano vsebino oziroma cilji predmeta (poševni tisk). Prav tako je mogoče slediti postopni gradnji sporazumevalne zmožnosti skozi različne ravni. Če natančneje pogledamo možne dejavnosti, te izkazujejo dve pomembni dimenziji. Vsaka dejavnost je izpeljana iz cilja in je namenjena razvijanju natanko določene zmožnosti oziroma znanja. Pri vseh dejavnostih je upoštevana predmetna specifika (npr. pri spoznavanju okolja opazujejo, urejajo, iščejo podatke, utemeljujejo). Glej prilogo 3.

Primer je podrobneje opredeljen predvsem v okviru dejavnosti. Učitelju pušča nekoliko manj ustvarjalnega prostora oziroma možnosti odzivanja na učenčeve pobude, na drugi strani pa daje boljšo oporo učitelju, ki se šele seznanja s takšnim pristopom k poučevanju.

Standardi znanja

Opisani pristopi k načrtovanju in poučevanju tujih jezikov v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju zahtevajo razmislek o ocenjevanju, ki je pomemben element načrtovanja pouka. Učni načrt v poglavju Standardi znanja ponuja odgovor na vprašanje, kaj morajo učenci razviti/usvojiti in kako to pokažejo (glej spodaj).

Učni načrt na eni strani spodbuja učitelja k bogati didaktični izvedbi, na drugi strani pa ga usmerja s cilji in standardi znanja, ki so jezikovno naravnani. Bistveno vprašanje je, kako skozi pouk dosegati cilje jezika z nejezikovnimi vsebinami in strategijami učenja ter iz tega izpeljati ocenjevanje standardov. Gre za eno ključnih dilem obstoječih praks, ki temeljijo na večdimenzionalnosti pouka tujih jezikov v svetu.

4.1 Poslušanje in slušno razumevanje

KAJ?

Učenec ima skladno s cilji iz tega učnega načrta razvito spretnost/zmožnost poslušanja in slušnega razumevanja. Pokaže jo tako, da:

- KAKO?
- prepozna, da je besedilo v tujem jeziku (prepozna ciljni tuji jezik med drugimi jeziki);
 - razume pogosto rabljena in z gestami oz. mimiko podprta navodila za delo v razredu;
 - izlušči glavno temo slušnega besedila;
 - razume izbrane podatke in nekatere podrobnosti (besed, besednih zvez, fraz) v govornih besedilih z znano tematiko na podlagi vidnih in drugih opor;
 - prepozna nekatere okoliščine sporazumevanja in jasno izražena čustva govorcev.

Vir: Učni načrt tuji jezik v 2. in 3. razredu, 2013, str. 12.

Pri tem se je kot možna rešitev pokazalo načrtovanje t. i. **pričakovanih rezultatov** (v tuji literaturi znanih kot *learning outcomes*).¹ Načrtujemo jih izhajajoč iz zastavljenih ciljev v povezavi z vsebinami ter cilji izbranih predmetov. To ponovno potrdi pomembnost poznavanja ciljev različnih predmetov in njihovo vključitev v načrtovanje.

Glede na naš učni načrt za tuji jezik se je treba pri tem usmeriti na slušno in govorno področje ter proti koncu tretjega razreda tudi na bralno razumevanje. Ob tem opozarjamo, da standardov na področju pisnega sporočanja ni, kar pomeni, da tega področja ne ocenjujemo.

Pričakovani rezultati (učni dosežki) so hkrati odgovor na vprašanje, s čim učenec dokaže, da je dosegel standarde znanja in kako dobro jih je dosegel. Učiteljevi avtonomiji je prepuščeno, da načrtuje čim bolj avtentične naloge, ki so učencem kognitivno, čustveno in jezikovno blizu (Pižorn, 2010), s katerimi lahko učenci izkazujejo znanje (Štefanc, 2012).

Sklep

V prispevku smo želeli izpostaviti ključne vidike pri načrtovanju pouka tujega jezika v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju, ki smo jih podprli z izkušnjami pri uvajanju učiteljev in strokovnimi razmisleki. Pri tem smo želeli opozoriti na pasti, na katere smo najpogosteje naleteli pri spremljanju pouka. Izpostaviti želimo največjo nevarnost, ki jo vidimo v načrtovanju, ki ga namesto ciljev vodijo vsebine. Menimo, da to vodi v navidezno pestrost pouka, s številnimi dejavnostmi, ki pa niso v podporo doseganju ciljev učnega načrta. Učni načrt učitelja nagovarja, da pristopi k načrtovanju tako, da »učenca nagovarja celostno, saj mu omogoča (samo)uresničevanje, usvajanje novih nejezikovnih vsebin oz. nadgradnjo obstoječih in pridobivanje (tuj)jezikovnih znanj ter razvijanje različnih učnih strategij« (UN, str. 14). Kakovostno načrtovanje je zahtevno avtorsko delo, ki med drugim upošteva spretno gradnjo pričakovanih rezultatov skozi različne vsebine med šolskim letom ter njihovo nadgradnjo skozi prvo VIO ter ustvarja jezikovne zanke, ki so »pomembno didaktično sredstvo pri usvajanju tujega jezika« (Lipovic Oštir, Lipavec, Rajšp, str. 16). ■

Viri in literatura

1. *Angleščina: učni načrt za osnovno šolo*. [2011]. Pridobljeno 24. 1. 2016 s spletne strani http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_anglescina.pdf.
2. Balek, S. idr. (2010). *Pot v večjezičnost – zgodnje učenje tujih jezikov v 1. VIO osnovne šole, zgledi CLIL-a*. Pridobljeno 13. 3. 2013 s spletne strani <http://www.zrss.si/pdf/vecjezicnostclil.pdf>.
3. Coyle, D., Hood, P., Marsh, D. (2010). *CLIL Content and Language Integrated Learning*.
4. Cambridge: Cambridge University Press.
5. Eurydice (2006). *Content and Language Integrated Learning (CLIL) at School in Europe*. Eurydice.
6. Eurydice (2012). *Key data on teaching languages at School in Europe 2012*. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency.
7. Grmek Ivanuša, M. (2009). *Načrtovanje vzgojno-izobraževalnega procesa – koncepti načrtovanja kurikula*. [Raziskovalno poročilo]. Pridobljeno 31. 1. 2016 s spletne strani <http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-GURJWWRD/84015566-0452-4d07-b64a-24f325258fd0/PDF>.
8. Jazbec, S., Oštir Lipavic, A. (2009). *Učenje v otroštvu in CLIL*. V: K. Pižorn (ur.), *Učenje in poučevanje dodatnih jezikov v otroštvu* (str. 177–189). Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
9. Kelly, K. (2015). *Collaboration between language teachers and subject teachers*. Pridobljeno 15. 11. 2015 s spletne strani <https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/Language%20teachers%20working%20with%20subject%20teachers%20-%20TE.pdf>.
10. Kubale, V. (2009). *Priročnik za sodobno letno pripravljanje učiteljev na pouk ter pripravo*
11. *učnih tem in učnih enot*. Maribor: Samozaložba v sodelovanju z založbo Piko's printshop.
12. Lipavic Oštir, A., Lipavec, A., Rajšp, M. (2015). CLIL – orodje za izbiro nejezikovnih vsebin. *Revija za elementarno izobraževanje* 8 (1-2), 11–26.
13. Pižorn, K. (2014). *Zakaj pomik navzdol?* Gradivo na strokovnem usposabljanju šol v Uvajanju in spremljanju tujega jezika v 2. in 3. razred OŠ, nacionalno srečanje. Pridobljeno 21. 8.
14. 2014 v spletni učilnici Uvajanje in spremljanje TJ v 1. VIO OŠ.
15. Pižorn, K. (2010). *Testiranje tujejezikovnih zmožnosti učencev tretjega razreda osnovne šole*. V: S. Jazbec, A. Oštir Lipavic (ur.) *Pot v večjezičnost – zgodnje učenje tujih jezikov v 1. VIO osnovne šole*. Pridobljeno 13. 3. 2013 s spletne strani <http://www.zrss.si/pdf/vecjezicnost.pdf>.
16. Strmčnik, F. (2001). *Didaktika: osrednje teoretične teme*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete.
17. Štefanc, D. (2012). *Od standardov znanja do pričakovanih rezultatov – in nazaj?* *Sodobna pedagogika* 2/2012, str. 16–32.
18. Todorovski, M. (2015). *Načrtovanje izvedbe pouka*. Gradivo na srečanju šolskih projektnih timov v Uvajanju in spremljanju tujega jezika v 2. in 3. razred OŠ, regionalno srečanje.
19. *Tuji jezik v 2. in 3. razredu: učni načrt* (2013). Pridobljeno 20. 8. 2015 s spletne strani http://www.mizs.gov.si/fileadmin/mizs.gov.si/pageuploads/podrocje/os/prenovljeni_UN/UN_TJ_2_in_3_razred_OS.pdf.
20. Winston, R. (2010). *What goes on in my head?* London: Dorling Kindersley Limited.

Opombe

1. Opredelitev povzeta iz <http://www.termania.net/slovarji/terminološki-slovar-vzgoje-in-izobrazevanja/3474306/ucni-izidi-rezultati>.

Tematski sklop: DNEVI V ŠOLI

Čas izvedbe: 10 ur (september/oktober)

Priloga 1

OPERATIVNI CILJI	Možne vsebine/ sklopi/področja	Cilji izbranih predmetov	Pričakovani rezultat	
<p>Poslušanje in slušno razumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • spoznavajo izvorna besedila v tujem jeziku (pesmi, izštevanka, pravljice) in razvijajo medkulturne in večjezikovne zmožnosti/spretnosti, • usvajajo spretnosti slušnega in vidnega razločevanja (poslušanje z gledanjem); • usvajajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (pozorno poslušanje, razumevanje navodil, jezik razreda, razumevanje glavnih idej itn.); • sprejemajo pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami. <p>Govorno sporočanje in sporazumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika; • preizkušajo osnovne vzorce socialne interakcije – nebesedno podporo v govoru (npr. mimika, geste), jezikovne označevalce družbenih razmerij (pozdravi, nastavljanja) – in uzaveščajo osnovne medkulturne značilnosti pri govorjenju v tujem jeziku; <p>Branje in bralno razumevanje</p> <p>Pisno sporočanje</p>	<p>SPO</p> <ul style="list-style-type: none"> – šola (dejavnosti) – socialne situacije <p>MAT</p> <ul style="list-style-type: none"> – preglednica <p>GUM</p> <ul style="list-style-type: none"> – Klasični instrumenti - Orffova glasbila <p>ŠPO</p> <ul style="list-style-type: none"> – igre (elementarne, rajalne) <p>LUM</p> <ul style="list-style-type: none"> – barvna ploskev 	<ul style="list-style-type: none"> • opišejo dejavnosti šole in vedo, da ima šola svoj časopis, radio, športno moštvo idr. • spoznajo ustrezna ravnanja pri doživljanju raznih čustev in jih uporabljajo v konkretnih situacijah (igra vlog) <ul style="list-style-type: none"> • predstavijo podatke s preglednico • preberejo preglednico • zberejo in uredijo podatke ter jih čim pregledneje predstavijo in preberejo <ul style="list-style-type: none"> • prepoznajo zvok instrumentov: violina, flauta, boben, trobenta, klavir. • igrajo na male Orffove instrumente, urijo spretnost igranja nanje. <ul style="list-style-type: none"> • sproščeno izvajajo naravne oblike gibanja. • navajajo se na poslušanje in upoštevajte navodil. • trgajo, izrezujejo in lepijo različne barvne ploskve in z njimi oblikujejo barvne kompozicije 	<p>Po poslušanju poskušajo z neverbalno igro vlog prikazati temo.</p> <p>Pritrjujejo/zanikajo/poizkusijo naštetih nekaj dejavnosti šole. (<i>We have got a ...!</i>)</p> <p>Povedo kako se počutijo. (<i>I feel ... today.</i>)</p> <p>Poskušajo predstaviti slišane podatke s preglednico.</p> <p>Podatke preberejo tako, da pritrjujejo/zanikajo.</p> <p>Pritrjujejo/zanikajo/poimenujejo instrumente (<i>This is ... I hear/see/play the ... I like ...!</i>)</p> <p>Poslušajo, izluščijo navodila in jih izvršujejo.</p> <p>Vsebinsko besedila likovno izrazijo. Povedo katero barvo imajo/vidijo (<i>I have got ... This is ... I see ... I like ...!</i>)</p>	
	STANDARDI ZNANJA			
	<p>Poslušanje in slušno razumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • izlušči glavno temo slušnega besedila; • prepozna nekatere okoliščine sporazumevanja in jasno izražena čustva govorcev 	<p>Govorno sporočanje in sporazumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • pritrjuje, zanika, izraža počutje, zahvalo, navezuje stik, se opravičuje, se postavlja, išče in ponuja pomoč (itn.); • poimenuje konkretni svet okoli sebe. 		
	Branje in bralno razumevanje			

NAČRTOVANJE X SKLOPA V LETNI PRIPRAVI: (10 ur)

Priloga 2

Sklop vsebine	MAT	SPO	GUM
CILJI TUJEGA JEZIKA	Poslušanje in slušno razumevanje <ul style="list-style-type: none"> spoznavajo izvorna besedila v tujem jeziku (npr. pesmi, izštevanka, pravljice, opisi dogajanj, procesi, navodila) in razvijajo medkulturne in večjezikovne možnosti/spretnosti, usvajajo spretnosti slušnega in vidnega razločevanja (poslušanje z gledanjem); razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (pozorno poslušanje, razumevanje navodil, jezik razreda, razumevanje glavnih idej itn.); razumejo pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami. 	Govorno sporočanje in sporazumevanje <ul style="list-style-type: none"> razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika; uporabljajo besedišče z obravnavanih vsebinskih področij in osnovne jezikovne vzorce. 	Bralno razumevanje in pisno sporazumevanje <ul style="list-style-type: none"> spodbujanje zanimanja za branje skozi osnovne bralne strategije spoznavajo/ozaveščajo razlike in podobnosti med pisavo tujega in učnega jezika
CILJI PREDMETOV	Računske operacije in njihove lastnosti Seštevanje in odštevanje v množici naravnih števil do 100 <ul style="list-style-type: none"> seštevajo in odštevajo v množici naravnih števil do 20, vključno s številom 0, v (konkretni) matematični situaciji uporabijo seštevanje in odštevanje kot nasprotni operaciji, poiščejo manjkajoče število: $a \pm ' = b$, $\pm a = b$, v množici naravnih števil do 20, vključno s številom 0, uporabijo računske operacije pri reševanju problemov. 	Čas Koledar Letni časi <ul style="list-style-type: none"> spoznajo koledar, časovno raziskujejo, opredeljujejo in pojasnjujejo dogodke in spremembe v različnih letnih časih spoznajo časovni potek dogodkov, uporabijo nekatere osnovne izraze za opredeljevanje dogodkov, kot so: prej, potem, včeraj, danes, jutri, teden, dnevi v tednu, dan, mesec, letni časi, leto. 	Izvajanje <p>Ritmično izrekajo otroška besedila, izštevanka in uganke.</p> <p>Z glasom in glasbilo izvajajo preproste ritmične in melodične vzorce ter poglabljajo glasbeni spomin.</p> <p>Ob petju, ritmični izreki in/ali poslušanju glasbe se gibajo.</p>

SPROTNO NAČRTOVANJE X SKLOPA

URE Vsebina predmeta	Cilji TJ (konkretizirani z izbranimi vsebinami in cilji predmetov)	MOŽNE DEJAVNOSTI UČENCEV	DIDAKTIČNI MATERIALI IN PRIPOMOČKI
1. ura Koledar (SPO)	Spoznajajo izvirna besedila v tujem jeziku (<i>The twelve uncles</i>). Usvajajo spretnosti slušnega in vidnega razločevanja <i>značilnih sprememb skozi mesece</i> . Razumejo pogosto rabljeno besedišče <i>v povezavi s časom</i> .	Poslušajo pravljico: – poslušajo in opazujejo slike – urejajo slike v zaporedje – iščejo pare slik – pokažejo/gredo k omenjeni sliki – prinesejo svojo sliko, ko je primeren čas	Pravljica koledarji
2. ura Koledar (SPO)	Usvajajo spretnosti slušnega in vidnega razločevanja <i>značilnosti koledarja (dnevi, meseci, datum)</i> . Razumejo pogosto rabljeno besedišče <i>v povezavi s časom</i> .	– učenci dobijo koledarje, pogledamo kakšne podatke vse najdemo na koledarju (dneve in tedne) – poimenujemo dneve (vključimo prej, potem) – pogledajo na kateri dan imajo (RD, predmete na urniku, začetek šole, kdaj bodo počitnice...) – sličice, ki vsebujejo različne značilnosti; ugotavljajo kdaj ima kdo RD in utemeljijo	Koledarji Delovno gradivo (koledar z različnimi značilnostmi)
3. ura Letni časi (SPO)	Usvajajo spretnosti slušnega in vidnega razločevanja <i>značilnosti letnih časov</i> . Razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja glavnih idej. Razumejo pogosto rabljeno besedišče <i>v povezavi s časom</i> .	Razvršča slike glede na letne čase. Izbiro utemelji. Opazuje konkretno situacijo skozi okno. Utemelji na podlagi katerih značilnosti tako misli. Poveže slike mesecev in letnih časov. Učitelj opisuje resnično situacijo ali s pomočjo slik. Učenec z odzivom pokaže ali opisuje (ne)pravilno.	Razne sličice narave Koledar
4. ura Meseci skozi pesem (GUM)	Spoznajajo izvirna besedila v tujem jeziku (<i>The months chant</i>) Razumejo pogosto rabljeno besedišče <i>v povezavi z letnim časom in gibanjem</i> . Razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika <i>v povezavi s časom</i> .	Poslušajo in gledajo posnetek pesmice na youtube. Se po navodilih gibajo v ritmu. Sami ustvarjajo ritmične gibe. Ob posnetku/ritmičnih vzorcih preizkušajo jezik (poimenujejo mesece, dneve, gibe).	Internetni dostop Računalnik Youtube Ritmični inštrumenti
5. ura Računanje	Razumejo pogosto rabljeno besedišče <i>v povezavi s števili</i> . Razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika <i>v povezavi s števili in računskimi operacijami</i> . Uporabljajo besedišče <i>za čas, števila</i> .	»Seštevanje in odštevanje mesecev« s pomočjo legende. Štejemo različne značilnosti v letnih časih (npr. listje na drevesu, zvončke na travniku, dežne kapljice na dežniku, kopalci na bazenu)... Poimenuje števila pred 15/ po 9. Poimenuje mesece pred RD in po RD. Poimenuje dneve pred današnjim in po današnjem.	

Priloga 3

NAČRTOVANJE SKLOPA V LETNI PRIPRAVI: ŽIVIMO ZDRAVO (8 ur)

	MAT	SPO	GUM
Sklop vsebine	<p>Računske operacije in njihove lastnosti</p> <p>Seštevanje in odštevanje v množici naravnih števil do 100</p>	<p>Človek</p> <p>Človeško telo (zunanji deli) Redna telesna vadba Pomen raznovrstne prehrane</p>	<p><i>Izvajanje</i> <i>Ustvarjanje</i> <i>Poslušanje</i></p>
CILJI PREDMETOV	<ul style="list-style-type: none"> - seštevajo in odštevajo v množici naravnih števil do 20, vključno s številom 0, - poiščejo manjkajoče število: $a \pm \square = b$, $\square \pm a = b$, v množici naravnih števil do 20, vključno s številom 0, - uporabijo na konkretni ravni zakon o zamenjavi in zakon o združevanju seštevanja (komutativnost in asociativnost), 	<ul style="list-style-type: none"> - poznajo pomen raznovrstne prehrane in razvijajo družabnost, povezano s prehranjevanjem, - poznajo svoje telo in znajo poimenovati zunanje dele telesa, 	<p>V skupini in samostojno sproščeno in doživeto pojejo otroške, ljudske in umetne pesmi.</p> <p>Ustvarjalno izražajo glasbena in zunajglasbena doživetja ter predstave v likovni, besedni in gibalni komunikaciji.</p> <p>Ob poslušanju glasbene pravljice poglobljajo sposobnost doživljanja ob glasbi.</p>
CILJI TUJEGA JEZIKA	<p>Poslušanje in slušno razumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - spoznavajo izvirna besedila v tujem jeziku (npr. pesmi, izštevanka, pravljice, opisi dogajanj, procesi, navodila) in razvijajo medkulturne in večjezikovne zmožnosti/spretnosti. - razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (pozorno poslušanje, razumevanje navodil, jezik razreda, razumevanje glavnih idej itn.); - razumejo pogosto rabljeno besedišče v skladu s predlaganimi vsebinami; - se nebesedno in besedno odzivajo 	<p>Govorno sporočanje in sporazumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> - se usposabljaajo za govorno sporazumevanje in sporočanje (govorijo, recitirajo ali pojejo primerna izvirna besedila v tujem jeziku, poimenujejo, naštevajo ob slikah, predmetih, opisujejo preprostejšje eksperimente in postopke, dajejo navodila ipd.); - razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave, intonacije in ritma tujega jezika; - se besedno odzivajo na slišano ali prebrano; 	<p><i>Bralno razumevanje in pisno sporazumevanje</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - predopismenjevalne in opismenjevalne spretnosti/zmožnosti ter zanimanje za branje;

ŠOLA: OŠ	ŠOLSKO LETO: 2014 / 2015	PREDMET: Angleščina	UČNA URA: od 15. do 22.
UČITELJICA:	RAZRED: 2.	ČAS IZVEDBE: april	
Sklop: ŽIVIMO ZDRAVO			
UČNE ENOTE: 1. Little Red Ridding Hood 2. Človeško telo 3. Redna telesna vadba 4. Vadimo in seštevamo 5. Vadimo in seštevamo 6. 7. 8.			
OBLIKA DELA: frontalna, individualna, delo v dvojicah, skupinska,	METODE DELA: razlaga, pogovor, branje, igra vlog, igra, poslušanje, gledanje (video posnetka), pesem in mimika, interaktivne vaje, drugo	PRIPOMOČKI: delovni listi, CD-ji CD-rom, računalnik internet, posterji, LCD projektor, tabla, igračice – lutke, kartice slikovne kartice, papirnate lutke, zvezek, kuverta, predvajalnik zgoščenke	

SPROTNO NAČRTOVANJE SKLOPA: ŽIVIMO ZDRAVO (8 ur)

Datum izvedbe	Zaporedna ura	Ura sklopa	Cilji TJ	POTEK URE	DIDAKTIČNI MATERIALI IN PRIPOMOČKI
	1. ura GUM	Vsebina predmeta	<p>Cilji TJ (konkretizirani z izbranimi vsebinami in cilji predmetov)</p> <ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo <i>izvirno pravljico (Little Red Ridding Hood)</i> in razvijajo medkulturne in večjezikovne zmožnosti/spretnosti. – se usposabljaajo za govorno sporazumevanje in sporočanje z <i>uporabo ritmičnih fraz zgodbe</i> 	<p>1. Ples – Senses boogie (učenci lahko plešejo po želji)</p> <p>2. Poslušanje z aktivnim sodelovanjem (poskušajo uporabljati frazo »Oh, what big ... you have.«).</p> <p>Primerjamo potek pravljice v SLJ in TJ.</p> <p>Ustvarjanje ritmičnih podlag za fraze (z ritmičnimi instrumenti). Izvajanje ritmične pesmice iz fraz.</p> <p>3. Učenci drugih narodnosti povedo, kako bi se fraze izgovorile v njihovem jeziku. / Učenci se odločijo ali bodo predstavljali SLJ ali TJ ali katerega od drugih jezikov, ki jih govorijo in glede na to uporabijo fraze. Ostali ugibajo katero jezikovno skupino predstavljajo.</p>	<p>Pesmica: http://www.songsforteaching.com/jeffschroeder/sensesboogie.htm</p> <p>Pravljica Little red ridding Hood: http://learnenglishkids.britishcouncil.org/en/short-stories/little-red-riding-hood</p> <p>Ideja, kako pravljico povedati skozi pesnjo: http://www.letsplaykidsmusic.com/storytelling-little-red-riding-hood/</p>
	2. ura SPO Človeško telo		<ul style="list-style-type: none"> – spoznavajo <i>izvirno pravljico (Little Red Ridding Hood)</i> in razvijajo medkulturne in večjezikovne zmožnosti/spretnosti. – razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (razumevanje glavnih idej - frazi); – razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave fraz (<i>what big eyes you have...!</i>, intonacije in ritma tujega jezika; 	<p>1. Senses boogie – dopolnjujejo kot na posnetku. Uporabijo poimenovanja, ki so si jih zapomnili iz pravljice.</p> <p>2. Ustvarjene ritme za fraze iz pretekle ure tokrat izvajajo z lastnim telesom, podpirajo z jezikom.</p> <p>Delo v paru. Učenca se opazujeta in opisujeta (uporabljata fraze za dele telesa iz pravljice).</p> <p>Plakat človeško telo (ali na sebi) kot izhodišče, da nadaljujejo pravljico (predlagajo dele telesa, pokažem, poimenujem).</p> <p>Krog. Na tla položim dva obroča (predstavljata množici).</p> <p>Razvrščajo dele telesa v množici (le eden - nos, v paru - roki).</p> <p>Ponovno izvajanje ritmične pesmice iz fraz (pri čemer na sebi kažejo, kar poimenujejo).</p> <p>3. Memory game. Iščejo nasprotja (big/small eyes ...).</p>	<p>Pesmica: http://www.songsforteaching.com/jeffschroeder/sensesboogie.htm</p> <p>Plakat človeško telo</p> <p>Slikovne kartice deli telesa</p> <p>Barvni obroči</p>

Datum izvedbe	Zapo- redna ura	Ura sklopa Vsebina predmeta	Cilji TJ (konkretizirani z izbranimi vsebinami in cilji predmetov)	POTEK URE	DIDAKTIČNI MATERIALI IN PRIPOMOČKI
	3. ura SPO Redna telesna vadba	<ul style="list-style-type: none"> - razvijajo osnovne strategije poslušanja in slušnega razumevanja (<i>razumevanje navodil za delo in frazi</i>); - razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave fraz (<i>I like, I can....</i>), intonacije in ritma tujega jezika; - razumejo pogosto rabljeno besedišče (<i>zunanji deli človeškega telesa – eyes, ears, mouth</i>); - razvijajo in preizkušajo spretnosti izgovarjave besedišča za <i>dete telesa in fraz</i>, - se nebesedno in besedno odzivajo 	<p>1. Kiparjenje. Učenec svoj kip gleda kot svojo sliko se opiše; uporablja fraze).</p> <p>2. Histogram – učenci dobijo samolepilne lističe, nanje napišejo ime, ki ga morajo prilepiti pod število (kolikokrat na teden se športno udeležujejo). Interpretacija histograma. Učenci s pantomimo (vsi hkrati) prikazujejo kaj radi delajo/kaj znajo delati. Med seboj se opazujejo, tvorijo skupine. Izpostavim posamezno skupino in vprašam ostale: Can you ...? Učenec odgovarja z Yes, I can. / No, I can't. Enako ponovim še za Do you like ...? (vedno, ko je odgovor pozitiven, celoten razred pokaže z gibanjem).</p> <p>Učenci v skupinah povedo še, kateri del telesa je najpomembnejši za določen šport. (I can play football with...).</p> <p>Dajem navodila za razgibavanje omenjenega dela telesa.</p> <p>3. Na voljo damo tri športe. Učenci z glasovanjem odločijo katero igro bodo igrali.</p>	<p>Samolepilni lističi</p> <p>Pripravljen histogram.</p> <p>Slikovne kartice športov oziroma aktivnosti.</p>	
	4. ura MAT Vadimo in seštevamo.				
	5. ura MAT Vadimo in odštevamo.				